

Klima- og miljøplan for grønn omstilling på UiS campus frem mot 2030

APRIL 2023

REBECCA BRIEDIS/SABRINA EBENHOCH

INNHold

Forkortelser	1
1 Grønn omstilling ved Universitetet i Stavanger	2
2 Utvikling av klima- og miljøstrategien	3
3 Satsingsområder	4
Miljøledelse og organisatoriske tiltak	5
Energi og bygg	6
Reise og transport	7
Innkjøp.....	8
Avfall og gjenbruk.....	9
Campusområdet.....	10
Deltakere i arbeidet	11
Arbeidsgruppe for grønn omstilling, Mars 2023:.....	11
Andre deltaker.....	11
Sentrale referanser	13

FORKORTELSER

ABA	Avdeling for bygg- og arealforvaltning
AKS	Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt
AIS	Avdeling for innovasjon og eksternt samarbeid
AVU	Avdeling for virksomhetsstyring
GOL	Grønn omstillingslab
HR	UiS HR-avdeling
IT	UiS IT-avdeling
StOr	Studentorganisasjon

Figur 1: Illustrasjonen viser UiS sine strategiske satsingsområder energi, helse og velferd og læring for livet, sammen med grønn omstilling og et åpent universitet.

I 2021 vedtok universitetsstyret den [nye strategien frem mot 2030](#), som setter grønn omstilling i senteret av alle våre aktiviteter.

– Vi skal bidra til å løse de store samfunnsutfordringene i vår tid, og vil legge til rette for en mer bærekraftig samfunnsutvikling.

En klima- og miljøplan for grønn omstilling ved UiS' campus legger grunnlaget for hvordan vi systematisk og målrettet skal arbeide med å redusere vårt klima- og miljøavtrykk. Her identifiseres konkrete mål for 2030 som UiS skal jobbe for. Disse målene bidrar til å ansvarliggjøre UiS for sitt bidrag til den grønne omstillingen. Tiltakene identifisert skal gjøre at vi kontinuerlig jobber målrettet for dette.

2 UTVIKLING AV KLIMA- OG MILJØSTRATEGIEN

Ved UiS har arbeidet rundt klima- og miljø vært fordelt i flere avdelinger og arbeidsgrupper. For eksempel er utvikling av en bærekraftig campus vært fokus av campusutviklingsplanen. I tillegg forplikter fellestjenester og fakultetene seg gjennom handlingsplanene¹ ved å bidra aktivt til reduksjon av klimagassutslippene. Fra og med 2023 skal alle aktivitetene samles i en felles klima- og miljøplan for UiS. Mål og tiltak som er identifisert i denne planen er utviklet i samarbeid med administrative ansatte ved UiS med operativt ansvar, fagpersoner med spisskompetanse fra ulike fakulteter og studentrepresentanter. Det er tatt utgangspunkt i relevant forskning, praksis og erfaring fra intern drift, relevante, styrende dokumenter fra kommune og stat, samt erfaringsdeling fra andre universiteter og offentlige virksomheter.

Siden 2019 har UiS vært sertifisert av Miljøfyrtårnet. Gjennom dette arbeidet har UiS utarbeidet gode prosesser for innhenting og lagring av data som inngår i rapporteringen. Disse rutinenene skal kobles sammen og videreutvikles med arbeidet som gjøres rundt denne nye klima- og miljøplanen.

Målene og tiltakene støtter og underbygger eksisterende handlingsplaner ved UiS, samtidig som de også skisserer ytterligere føringer. Målene og tiltakene sikter frem mot 2030, men det vil gjennomføres en revisjon av planen i 2026, i forbindelse med ny handlingsplan for UiS. Det finnes derfor både kortsiktige (frem mot 2026) og langsiktige (frem mot 2030) mål og tiltak.

UiS sin campus er fordelt på to campusområder: Campus Ullandhaug og Campus Bjergsted. I tillegg ligger det arkeologiske museum på Våland i Stavanger sentrum. Klima- og miljøplanen gjelder for drift og aktiviteter på begge campuser og arkeologisk museum; uavhengig av om dette er i leide eller selveide lokaler. Tiltakene vil tilpasses eier- og driftsform. Tiltakslisten er ikke uttømmende, og det vil være behov for ytterligere tiltak og virkemiddelbruk for å nå målene. Alle tiltak krever ytterligere planer for operasjonalisering. Identifiserte tiltak skal være kunnskapsbaserte og velbegrunnede. Studentene skal aktivt involveres i arbeidet med klima- og miljøplanen.

Tiltakene vil kreve medvirkning fra alle studenter og ansatte. I operasjonaliseringsfasen vil det være hensiktsmessig å først prioritere de tiltakene med høyest effekt, basert på klimaregnskapet fra årene 2019 og 2021.

Fra 2024 vil det bli nødvendig å innføre parameter for å vurdere i hvilken grad tiltakene bidrar til måloppnåelse. Indikatorer for evaluering av fremgangen i arbeidet vil utvikles for hvert område, og danne grunnlag for årlige evalueringer av fremdriften. Det er [arbeidsgruppen for grønn omstilling](#) som leder rapporteringsarbeidet.

¹ [Strategi og Styringsdokumenter](#)

3 SATSINGSOMRÅDER

Gjennom arbeidet med Miljøfyrtårnsertifisering har UiS allerede etablert rutiner innenfor områdene energi, avfallhåndtering og reise (utslippskategori Scope 1 og 2). Disse ble tatt som utgangspunkt for å formulere satsingsområder for denne klima- og miljøplanen. Overordnet mål er at UiS skal jobbe systematisk med å redusere sitt klima- og miljøavtrykk i hele organisasjonen.

Arbeidet for å redusere UiS sitt klimaavtrykk er fordelt på seks tematiske satsingsområder:

- Miljøledelse og organisatoriske tiltak
- Energi og bygg
- Reise og transport
- Innkjøp
- Avfall og gjenbruk
- Campusområde

Hvert satsingsområde inneholder overordnede mål og en liste over spesifikke tiltak. Det er gitt en oversikt over hvem som har hovedansvar for disse forskjellige tiltakene, men alle enheter ved UiS skal jobbe med tiltakene som er hensiktsmessige i deres arbeidsflyt.

MILJØLEDELSE OG ORGANISATORISKE TILTAK

UiS skal innføre og videreutvikle et miljøledelsessystem som sikrer en systematisk tilnærming til arbeidet med å redusere utslippene og miljøbelastningen knyttet til sine aktiviteter for hele UiS. Det inkluderes et evaluerings- og kvalitetssikringssystem som vil gjøre det enklere å iverksette korrigerende tiltak dersom fremdrift i handlingsplanen uteblir.

Mål

UiS tar klima-, miljø- og samfunnsansvar i hele sin virksomhet.

Relevante tiltak forankres i fakultetenes og avdelingenes handlingsplaner.

Tiltak

	Tiltak og ansvar	Hovedaktiviteter
1	UiS skal gjennomføre årlige klimaregnskap for å få oversikt over sitt klimafotavtrykk innen Scope 1,2 og 3 (direkte og indirekte utslipp). Miljøfyrtårnsrapporteringen integreres i denne helhetlige rapporteringen. /GOL, AVU	Opprettelse av arbeidsgruppe som er satt sammen av ansatte fra ABA, Statsbygg, AVU, HR, Økonomi/Innkjøpsavdeling, samt ansatte som er ansvarlig for Miljøfyrtårnsrapportering. Arbeidsgruppen er rådgivende til fakulteter og avdelinger.
2	UiS skal være en aktiv pådriver og tilrettelegger for endringer på campus, og skal drive opplysningsarbeid og holdningsskapende arbeid rundt dette. /GOL, AKS	#GrøntUiS Kampanje som inneholder forskjellige formater gjennom hele året. SiS kafé kampanje: bærekraftig mat. Belønne miljøvennlige valg, for eksempel miljøstipend for studenter som drar på utveksling.
3	UiS skal være en pådriver for kunnskapsdeling og skal aktivt motivere studenter og ansatte til holdningsendringer. /GOL, AKS	#GrøntUiS
4	Det opprettes et tverrfaglig vitenskapelig fagråd som samles en gang i året for å vurdere effekten og prioritering av tiltakene. /GOL	Etableres i 2023.
5	Studenter skal aktiveres til å bidra til utviklingen av en bærekraftig campus. Dette muliggjøres gjennom definerte utfordringer (<i>challenges</i>) som løses ut fra fagområdene studentene kommer fra. /GOL, ABA	Utfordringer legges i Samarbeidsportalen høsten 2023. Disse kan være tema for bachelor- og masteroppgaver.

ENERGI OG BYGG

UiS leier deler av bygningsmassen fra Statsbygg. Mål og tiltakene gjelder uavhengig av om det er leide eller selveide bygninger. Det forutsettes derfor å fortsette tett samarbeid og dialog med Statsbygg.

UiS er pådriver på energifronten: finner de beste løsningene og stiller de høyeste kravene. Fagmiljøet involveres aktivt i arbeidet, og arbeidet kobles opp mot undervisningstilbudet, der det er relevant. [Energisentralen](#) som har byggestart i 2023 er et eksempel på dette.

Mål

UiS benytter kun fornybar energi i 2030 til oppvarming og bruk av strøm.

UiS skal være selvforsynt til oppvarming innen 2030, og kan i perioder levere energi til nettet.

Energiforbruket skal reduseres der det er mulig.

Tiltak

	Tiltak	Hovedaktivitet
1	UiS skal jobbe for å øke utnyttelsen av fornybare energiresurser på campus og øke egen produksjon av fornybar energi. Naturgass som oppvarmingskilde skal fases ut. /ABA	Energisentralen som <i>living lab</i> på campus.
2	UiS skal jobbe med å utvikle innovative løsninger som bidrar til å nå målene, bl.a. ved å se på lagring av termisk energi og løsninger for to-veis lading, m.m. /ABA, fagmiljø	Energisentralen som <i>living lab</i> på campus.
3	UiS skal etablere løsninger for smartstyring av energiforbruk i byggene sine og skille på energi til elektriske og termiske behov. Disse løsningene skal brukes til å iverksette gode energieffektiviseringstiltak innen strøm, varme og ventilasjon. /ABA, fagmiljø	Implementering av EnergiOppfølgingsSystem (EOS) for bedrift.
4	UiS skal etterstrebe at alle bygg har minimum energiklasse B. Det skal prioritere arealeffektivisering fremfor opprettelse av nybygg. Ved opprettelsen av nybygg skal det stilles krav om: <ul style="list-style-type: none"> - Utslippsfrie anleggsplasser. - BREEAM-sertifisering og gjenbruk av materialer skal vurderes. - Lavkarbonbetong. /ABA,	Arealutnyttelsesprosess 2023/2024.

REISE OG TRANSPORT

Reiser som bidrar til klimautslipp skyldes pendling av ansatte og studenter, tjenestereiser og varetransport til og fra campus. Reiser knyttet til utveksling studenter tas også med.

Mål

Hovedandel av pendling til og fra campus skal gjøres ved å gå, sykle eller ved å benytte kollektivtransport. UiS skal legge til rette for at ansatte, studenter og tilreisende på en enkel og effektiv måte kan komme seg til og fra campus.

UiS har redusert de direkte klimagassutslippene fra transport i tråd med målene til Stavanger Kommune.

UiS skal redusere sitt fotavtrykk fra tjenestereiser gjennom økt digital samhandling og prioritering av miljøvennlige reiser.

Tiltak

	Tiltak	Hovedaktivitet
1	UiS skal bistå og være pådriver for utviklingen av bedre transportforbindelser og infrastruktur mellom ulike campusområder og sentrale knutepunkter i regionen. /ABA, fagmiljø	Arbeidsgruppe mobilitet med Kolumbus.
2	UiS skal støtte tiltak som bidrar til å øke sykkeltrafikk. Dette inkluderer tiltak på campus, men også samarbeid med andre aktører i regionen for å bedre sykkelforholdene. /ABA, GOL	Minimum to arrangement i året som oppfordrer til økt bruk av sykkel. #GrøntUiS Sykkerverksted to gang i året. #GrøntUiS Monitoring via årlige mobilitetsundersøkelser.
3	Parkeringsplasser skal reduseres i antall, og det er naturlig å innføre betaling for parkering på campus. Tiltak her skal ta utgangspunkt i løsninger som prioriterer nullutslippsbiler, fremmer delingsøkonomien og belønner miljøvennlige transportmidler. /ABA	Videreutvikle bildelingsordningen.
4	UiS skal drive holdningsskapende arbeid som motiverer ansatte og studenter til å reise miljøvennlig. /ABA, GOL, AKS	Minimum to arrangement i året med fokus på mobilitet. #GrøntUiS
5	UiS skal øke bruken av digital samhandling, og digitale møteformer skal prioriteres fremfor møteformer som gir behov for reiser, om ikke vesentlige hensyn taler for det motsatte. /IT, Ledere med personalsvar	Digitalt utstyr av møterommene oppgraderes fortløpende.

6	UiS skal redusere antall personkilometer med fly, og mer miljøvennlige reiseformer skal derfor foretrekkes. <i>/Alle, Ledere med personalansvar</i>	Øke kjennskap av UiS sin reisepolitikk.
7	Interne seminarer skal avholdes lokalt, i områder med godt utbygd kollektivtilbud. Ved samlinger skal det alltid opplyses om hvilke miljøvennlige transportmidler tilreisende kan benytte seg av. <i>/Alle</i>	Skape gode eksempler.

INNKJØP

Mål

Anskaffelser ved UiS skal fremme grønn konkurransekraft, innovasjon og redusere miljøbelastningen og klimagassutslippene. UiS skal jobbe kontinuerlig med å imøtekomme forventninger fra Direktorat for forvaltning og økonomistyring (DFØ), ved å stille krav til klimavennlige teknologier, produkter og løsninger som gir smartere (for)bruk, ombruk og gjenvinning og som fremmer langsiktig verdiskaping.

Tiltak

	Tiltak	Hovedaktivitet
1	UiS jobber aktivt med å etterspørre klima- og miljøvennlige løsninger og skal prioritere bruk av kriterier innen miljømerking, energimerking, vegetarmat, miljøvennlige reiser, livssyklus kostnader, levetid og gjenbruk. <i>/Innkjøp</i>	Sette seg inn i og ta i bruk formuleringer til krav og kriterier utarbeidet av DFØ. Tidligere oppstart av dialog med interessentene og markedet generelt.
2	UiS skal drive holdningsskapende arbeid og bevisstgjøring for å bl.a. redusere overforbruk. <i>/GOL, AKS</i>	#GrøntUiS
3	UiS skal bestille i bulk og tilrettelegge for lagerføring der det er riktig, for å redusere total mengde transport til campus. <i>/Innkjøp, alle avdelinger</i>	Forankring i handlingsplan Innkjøp, og campusutviklingsplan.

AVFALL OG GJENBRUK

Mål

UiS skal redusere mengden restavfall, øke utsorteringsgraden til materialgjenvinning og iverksette løsninger for gjenbruk på campus innen 2030.

Tiltak

	Tiltak	Hovedaktivitet
1	UiS skal sikre gjenbruk av IKT-utstyr, inventar og materiell, enten gjennom bruk av samarbeidspartnere, eller ved å tilrettelegge for interne gjenbruksordninger, og bygge ut deleordninger. UiS skal videreutvikle sine rutiner for å sikre riktig avhending av IKT-utstyr og materiell og muligheter for vedlikehold, reparasjon, ombruk og materialgjenvinning skal vektlegges. <i>/IT</i>	Opprettelse av lagerplass for brukt utstyr.
2	UiS skal legge til rette for at alt matavfall kan sorteres ut. <i>/ABA, SiS kafé</i>	Økt samarbeid mellom UiS og SiS kafé for å samkjøre rutiner rundt sortering av matavfall. Lage en overordnet avfallsplan.
3	UiS skal drive holdningsskapende arbeid knyttet til kildesortering og minimering av avfall. <i>/GOL, AKS, ABA</i>	Kampanje på campus: hvordan sorterer jeg riktig? #GrøntUiS

CAMPUSOMRÅDET

Mål

UiS skal ha et levende campusmiljø hvor studenter, ansatte og gjester skal eksponeres for innovasjon og utvikling innen den grønne omstillingen.

Tiltak

	Tiltak	Hovedaktivitet
1	UiS skal aktivt bruke campusområdene til å synliggjøre forskning, innovasjon og utvikling innen grønn omstilling og drive med bevisstgjøring og holdnings-skapende arbeid. / <i>ABA, GOL, fagmiljø</i>	Synliggjøre bedre UiS sitt arbeid.
2	UiS skal jobbe med å håndtere overvannsproblema-tikk. / <i>ABA, Statsbygg</i>	Overvann skal inkluderes i utar-beidelse av formingsveileder for campusområde.
3	UiS skal sikre naturmangfold og økt karbonbinding og -opptak gjennom beplanting på campusområdet. / <i>ABA, GOL, fagmiljø</i>	Flere områder med økt bio-mangfold.
		Utfordringer i Samarbeidsporta-len/InGenious/Lyspæren.

DELTAKERE I ARBEIDET

ARBEIDSGRUPPE FOR GRØNN OMSTILLING, APRIL 2023:

Andra Riandita (Handelshøgskolen ved UiS, HH)
 Jens Kaae Fisker (Det samfunnsvitenskapelige fakultetet, SV)
 Melina Antonia Buns (Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, UH)
 Ruth Pincinato (Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet, TN)
 Chandima Ratnayake Mudiyansele, (Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet, TN)
 Sabrina Ebenhoch, koordinator
 Rebecca Briedis, koordinator

ANDRE DELTAKER

Navn	
Anders Riel-Müller	Førstemanuensis, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
Anne Marie Brask Eilertsen	Seniorrådgiver, Avdeling for virksomhetsstyring og -utvikling
Arne Stian Aarrestad	Prosjektleder, IT-avdelingen
Arnljot Corneliusen	Avdelingsdirektør, Avdeling for bygg- og arealforvaltning
Ayda Joudavi	Stipendiat, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
Christoffer Raarup Sennels	Studentrepresentant, Studentparlamentet
Cristian Tosa	Stipendiat, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
Daniela Müller-Eie	Førstemanuensis i byutvikling og urban design, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
Erlend Kristensen	Seniorrådgiver, Avdeling for virksomhetsstyring og -utvikling
Espen Haavardsholm	Innkjøpsrådgiver, Økonomiavdelingen
Fredrik Skaug Fadnes	Stipendiat, Institutt for energi- og petroleumsteknologi
Frode Alvheim	Direktør, Avdeling for bygg- og arealforvaltning
Frode Skarstein	Førstemanuensis, Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk
Harald Nils Røstvik	Professor, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
Harkaran Singh Rai	Innkjøpsrådgiver, Økonomiavdelingen

Hege Rosså	Rådgiver, HR-avdelingen
Helleik Syse	Stipendiat, Institutt for energi- og petroleumsteknologi
Ioannis Kosmidis	Stipendiat, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
John Magnus Furseth Kallevik	Seksjonsleder Systemforvaltning, IT-avdelingen
Katrine Thorsen	Innkjøpssjef, Økonomiavdelingen
Kristoffer Wigestrands Eriksen	Førsteamanuensis, Avdeling for samfunnsøkonomi og finans
Lene Tønnesen	Rådgiver, Innovasjonsavdelingen
Mari Elvira Førland	Rådgiver, Avdeling for bygg- og arealforvaltning
Marianne Høie	Rådgiver, Internasjonal seksjon
Marianne Nitter	Førsteamanuensis, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
May Lise Talgø	Studentrepresentant
Mikael Johnsen	Rådgiver, Utdanningsavdelingen
Mona Wetrhus Minde	Instituttleder, Institutt for maskin, bygg og materialteknologi
Oluf Langhelle	Instituttleder, Institutt for medie- og samfunnsfag
Rebecca Briedis	Koordinator for grønn omstilling, Innovasjonsavdelingen
Roy Sogn Adsen	Avdelingsleder, Avdeling for bygg- og arealforvaltning
Sven Eivind Sagmyr	Klientforvalter, IT-avdelingen
Tone Njølstad Slotsvik	Stipendiat, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging
Thomas Hoøy	Avdelingsdirektør, SiS kafé
Troels Jacobsen	Innovasjonsdirektør, Avdeling for Innovasjon
Øystein Arild	Instituttleder, Institutt for energi- og petroleumsteknologi

SENTRALE REFERANSER

Stavanger Kommune: Klima- og miljøplan 2018 – 2030, Handlingsplan 2022-2026:

<https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/renovasjon-klima-og-miljo/miljo-og-klima/klima--og-miljorapporter/handlingsplan-klima-og-miljo-2022---2026.pdf>

NMBU: Miljøhandlingsplan 2021 – 2026: <https://www.nmbu.no/om/miljoarbeidet/milj-handlingsplan>

NTNU: Miljøutviklingsplan 2020 – 2030: <https://www.ntnu.no/docu-ments/10137/981312606/Milj%C3%B8utviklingsplan.pdf/>

UiB: Klimanøytralt UiB: <https://www.uib.no/b%C3%A6rekraft/152894/kliman%C3%B8ytralt-uib#definisjon-og-m-l>

UiO: Helhetlig klima- og miljøstrategi: <https://www.uio.no/om/strategi/miljo-og-klimastra-tegi/index.html>